

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต

Educational Management Strategy in Effectiveness of Demonstration School

นิภาพรณ สายทอง¹

เจตหล้า สุนทรวิภาต² ไพโรจน์ ตังวงคร³ สุนทร คล้ายอ่ำ⁴

Nipaphan Saithong¹

Cherdla Soontornvipart² Pairoj Duangnakhon³ Sunthon Khelai-um⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา เพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิผล โดยผ่านกระบวนการถอดบทเรียนภายใต้หลักการของ Florence Heffron, 1989 และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จากโรงเรียนสาธิต ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองฝ่ายวิชาการ และครู ซึ่งเป็นโรงเรียน Best Practice: BP 5 แห่ง คือ สาธิตจุฬาฯ สาธิต ม.ศ.ว. สาธิต ม.รังสิต สาธิตพัฒนา และสาธิต ม.ช. เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการ กำหนดยุทธศาสตร์ มีการตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของข้อมูลแบบสามเส้า จากกลุ่มสัมภาษณ์ที่ต่างกันของ โรงเรียนสาธิตแต่ละแห่ง นำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างยุทธศาสตร์ และทำสนทนากลุ่มประเมินความเป็นไปได้จากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอดีตผู้บริหารโรงเรียนสาธิต จากการศึกษาพบว่ายุทธศาสตร์สำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษา เพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต คือ 1) การยกระดับการบริหารวิชาการ 2) การสนับสนุนการบริหารเพื่อ มุ่งสู่เป้าหมาย 3) การยกระดับการบริหารงานส่งเสริมนักเรียน 4) การส่งเสริมให้เกิดการเห็นคุณค่าของผู้มีส่วนได้เสีย 5) การจัดการความรู้และแหล่งเรียนรู้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ายุทธศาสตร์ ดังกล่าวมีความเหมาะสมเป็นไปได้

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา, ประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต, ความเป็นไปได้

¹ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

¹ Ph.D. Candidate in Doctor of Philosophy (Education Administration), University of Phayao

² รองศาสตราจารย์ ดร.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

² Associate Professor Dr. in College of education, University of Phayao

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ Assistance Professor Dr. in Faculty of Industrial Technology, Chiang Rai Rajabhat University

⁴ อาจารย์ ดร. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

⁴ Lecturer in College of education, University of Phayao

Abstract

This qualitative research aims to study the Strategic planning and feasibility of using educational management strategy for Demonstration school. The methodology of this research was to use dissemination from the lessons using effectiveness principle of the organization of Florence Heffron, 1989. The key informants were obtained from interviewing the representatives from five best-practice Demonstration Schools. The schools are Chulalongkorn University Demonstration School, Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School, Satit Bilingual School of Rangsit University, Satit Pattana School and Chiangmai University Demonstration School. Florence Heffron principle was applied for the school selection. Triangulation method, which considers personnel, time and place, was used to confirm the precision of the interviewed data.

The research showed that the important strategy for Demonstration school that lead to effectiveness consists of five approaches. Academic administrative promotion approach, administrative supporting approach for school goal, the administrative effectiveness approach for student promotion, the promotion for stakeholder approach and competing value approach, knowledge management and source of knowledge approach. All of the educational specialists agreed that all five educational management approaches are feasibility for Demonstration School.

Keywords: Educational Management Strategy, The Effectiveness of Demonstration School, Feasibility

ความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในยุคปรัชญาการศึกษาแบบแนวคิดดั้งเดิม (Traditional View) ที่เน้นความรู้ ความจำ การคิดเลขเป็น และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจะเป็นแนวทางของการศึกษาที่ใช้มาจนเนิ่นนาน การหยิบยกความคิดด้านการปฏิรูปการศึกษา (Educational Reform) ขึ้นมาทำให้เกิดแนวคิดที่จะขับเคลื่อน ปรัชญาการศึกษาแบบแนวใหม่ (Liberal View) โดยเน้นการมีส่วนร่วม และการจัดหาตัวแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมมาร่วมกันพิจารณา เหตุนี้โรงเรียนสาธิตในแนวใหม่จึงถูกพิจารณาถึงความเหมาะสม เกี่ยวกับแนวคิดการจัดการศึกษาหรือการบริหารการศึกษาที่มุ่งเน้นการเกิดประสิทธิผล โดยกำหนดยุทธศาสตร์ ของการบริหารที่เหมาะสมสอดคล้อง และมีความเป็นไปได้ เหตุนี้จึงทำให้เกิดเป็นคำถามว่าในการจัดการศึกษา หรือการบริหารการศึกษาอย่างไร จึงจะเกิดประสิทธิผลที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่ง คือโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต โรงเรียนสาธิตพัฒนา และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยผ่านอาศัยเกณฑ์คัดเลือก Best practice ของ Florence Heffron ที่มีประสิทธิผล ซึ่งเป็นหน่วยศึกษา (Unit of Analysis) ของ 5 โรงเรียน นี้จะได้ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 15 คน (โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต รองวิชาการ และครูในโรงเรียน) จากนั้นได้จัดการศึกษาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล (key Informant) โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาทำสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 10 ท่านที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียนสาธิต การเป็นรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนสาธิต มาร่วมกันพิจารณายุทธศาสตร์ที่ผู้วิจัยไปถอดบทเรียน (Transferring) ด้านประสิทธิผลการบริหารจากโรงเรียน 5 แห่งข้างต้น พร้อมๆ กับการเขียนยุทธศาสตร์เพื่อประกอบการพิจารณา เมื่อได้ยุทธศาสตร์จึงนำไปศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) โดยผ่านการพิจารณาแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนที่มีประสบการณ์บริหารและนักวิชาการศึกษาโดยพิจารณาความเหมาะสมความสอดคล้องและประโยชน์
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูล และการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อยืนยันความเชื่อถือของข้อมูล โดยใช้การพรรณนาข้อมูลในการวิเคราะห์ สรุปข้อมูล จะใช้การพรรณนาข้อมูลและสรุปบรรยาย กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผล

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตกำหนดได้ 5 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การยกระดับประสิทธิผลการบริหารวิชาการ ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ได้มาตรฐานสอดคล้องกับสภาพศตวรรษที่ 21 และพยายามให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา นวัตกรรม เทคโนโลยี และทักษะด้านกีฬา ดนตรี ขณะเดียวกับการจัดการหลักสูตรการเรียน ต้องมีลักษณะเป็นทวิภาษาและให้ความสำคัญแก่ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการบริหารเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายโรงเรียน กล่าวได้ว่าเป็นความพยายามพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง (Professional Teaching) ในการศึกษาค้นคว้า ทดลอง เพื่อแสวงหาพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยการค้นคว้าทำการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Teaching) ให้เกิดความรู้ใหม่ขณะเดียวกันก็มีการสร้างขวัญกำลังใจที่

แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการรักษามูลค่าที่มีคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร ให้ทันสมัยอยู่เสมอ การกำหนดเป้าหมาย คือ ผู้เรียน มีปรัชญาการศึกษา วิสัยทัศน์ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และพันธกิจของโรงเรียนอย่างเด่นชัด การพัฒนาเป็นสถานที่ปฏิบัติงานทางการฝึกหัดครู ศึกษาค้นคว้าทาง ด้านการศึกษา และมุ่งพัฒนาวิชาการที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ทางศาสตร์การศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานส่งเสริมนักเรียน กล่าวคือ เป็นการช่วยเหลือดูแลนักเรียนโดยผ่านกระบวนการแนะแนว ปลุกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม แบบไทยที่ดีงาม และการใช้ชีวิตแบบพอเพียงเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และการจัดหาทุนและความช่วยเหลือด้านต่างๆ ให้แก่นักเรียนที่ควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้เกิดความนิยมขึ้นชอบ และการเห็นคุณค่าของผู้มีส่วนได้เสีย เป็นวิธีการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการสร้างกิจกรรม ขึ้นในโรงเรียน ขณะเดียวกันชมรมสมาคมศิษย์เก่าก็มีความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งและมีความพร้อม ในด้านอุปกรณ์และสถานที่อันเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้ และแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดการ ความรู้ทางด้านภาษา ทั้งภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ ความสามารถทางด้านสารสนเทศ พัฒนาให้เป็นแหล่ง เรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการถ่ายทอด ความรู้ทางด้านภาษา และสารสนเทศ แสวงหา ความรู้จากห้องสมุด ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการเป็นลำดับ

การศึกษาความเป็นไปได้ของการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตไป ใช้โดยพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องประโยชน์ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเป็นไปได้ของการนำ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวไปใช้เพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตนั้นมีความเป็นไปได้ทุกยุทธศาสตร์ และสามารถ แสดงรายละเอียดความถี่ของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการ ศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการใช้ยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ยุทธศาสตร์ ที่ 1	ยุทธศาสตร์ ที่ 2	ยุทธศาสตร์ ที่ 3	ยุทธศาสตร์ ที่ 4	ยุทธศาสตร์ ที่ 5
ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1	✓	✓	✓	✓	✓
ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2	✓	✓	✓	✓	✓
ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3	✓	✓	✓	✓	✓
ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4	✓	✓	✓	✓	✓
ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 1 แสดงความถี่ของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการใช้ ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต พบว่า ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การยกระดับ ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการบริหารเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายโรงเรียน ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานส่งเสริมนักเรียน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์

การส่งเสริมให้เกิดความนิยมขึ้นชอบ และการเห็นคุณค่าของผู้มีส่วนได้เสีย และยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้และแหล่งเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องว่ายุทธศาสตร์ทั้ง 5 มีความเป็นไปได้สามารถนำไปใช้เพื่อการจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลโรงเรียนสาธิต

สรุป อภิปรายผล

1) การกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การยกระดับประสิทธิผลการบริหารวิชาการ เป็นการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีทักษะในด้านภาษา นวัตกรรม และเทคโนโลยี รวมถึงด้านกีฬาและดนตรี รวมถึงการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดการศึกษา วิธีการสอนแนวศิลปวิทยาศาสตร์ (Liberal Arts Education) กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนแนวศิลปวิทยาสาตรนั้น เป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานความคิดของมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดทั้งในด้านต่าง ๆ สร้างสรรค์ วิพากษ์ วิเคราะห์ให้แก่นักศึกษา เป็นปรัชญาแนวการเรียนรู้ที่ทำให้คนมีอิสระในเชิงความคิด พัฒนาค้น สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนศิลปวิทยาสาตรของกระทรวงศึกษาธิการ (2553) นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดคิดของวิทยาการ เชิงกุล (2559) กล่าวว่า การส่งเสริมสนับสนุนให้ทั้งครูและ ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความหมายเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และนรินทร์ สังข์รักษา(2558) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการบริหารเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายโรงเรียน ประกอบด้วย การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ในการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแสวงหาและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอกลักษณ์ บุญท้าว, สมเจตน์ ภูศรี และศิริ ถิอาสนา (2557) ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำกลยุทธ์ในการพัฒนาครูผู้สอนเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริติ แสงตะวัน (2555) ทำการวิจัยเรื่องผลการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสาระการเรียนรู้ที่ครูทำการพัฒนาความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนั้นสิ่งที่สำคัญของยุทธศาสตร์การสนับสนุนการบริหารเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายโรงเรียน คือการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ ในการกำหนดคุณสมบัติมาตรฐานคุณวุฒิในการรับบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของหลักสูตร รวมถึงระบบและกลไกการปลดระวางบุคลากรอย่างเป็นระบบ การสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร เพื่อเป็นการรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางการศึกษาในทศวรรษหน้า ของชวนคิด มะเสนะ (2559) กล่าวว่าแนวทางการพัฒนา

ทรัพยากรบุคคลทางการศึกษาควรได้รับการพัฒนาทั้งในส่วนบุคคลและการพัฒนาหน่วยงานควบคู่กันไปด้วย จึงจำเป็นจะต้องมี การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล กลุ่มงาน และภาพรวมทั้งองค์กร เพื่อวิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุงของบุคลากรทุกคน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานส่งเสริมนักเรียน ประกอบด้วย การช่วยเหลือนักเรียนหรือมีระบบช่วยเหลือนักเรียนโดยมีอาจารย์แนะแนวที่คอยรับคำปรึกษา จากเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง การเสริมสร้างปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมแบบไทยที่ดีงาม และการใช้ ชีวิตแบบพอเพียงเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 8 1) ด้านได้แก่ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จะเป็นกิจกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ 2) ด้านความซื่อสัตย์ สุจริตจะเป็นกิจกรรมการอบรมคุณธรรม จริยธรรมในวันศุกร์ทุกสัปดาห์ 3) ด้านการมีวินัยจะเป็นกิจกรรมการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน 4) ด้านการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนจะเป็นกิจกรรมการเข้าใช้ห้องสมุด 5) ด้านอยู่อย่างพอเพียง จะเป็นกิจกรรมการออม ทรัพย์สำหรับทุกคน 6) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานจะเป็นกิจกรรมการทำความสะอาดบริเวณรับผิดชอบ 7) ด้านรักความเป็นไทย จะเป็นกิจกรรมการแต่งกายชุดพื้นบ้าน และ 8) ด้านมีจิตสาธารณะ จะเป็นกิจกรรม การพัฒนา หมู่บ้านร่วมกับชุมชนในวันสำคัญ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้เกิดความนิยมขึ้นชอบ และการเห็นคุณค่า ของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย การสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในกิจกรรม ต่างๆ ของโรงเรียน การสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของศิษย์เก่าในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยซึ่งสอดคล้องกับการผลงานวิจัยของปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2555) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา: การสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย รูปแบบการมีส่วนร่วมกับสถาน ศึกษา ต้องประกอบไปด้วย 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) รูปแบบการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) รูปแบบการมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ผู้ปกครอง 4) รูปแบบการมีส่วนร่วมของศิษย์เก่า 5) รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย (ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และผู้แทนกรรมการนักเรียน) 6) รูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์กร ต่างๆ ในชุมชน 7) รูปแบบการมีส่วนร่วมของกลุ่มอาชีพและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน 8) รูปแบบการมี ส่วนร่วมของประชาชนทั่วไปในชุมชน 9) รูปแบบการมีส่วนร่วมของหน่วยงานราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 10) รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและสถานประกอบการ 11) รูปแบบการมีส่วนร่วมของศูนย์ อำนวยการเครือข่าย และ 12) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการระดมทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้และแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดการ ความรู้ทางด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เสริมสร้างและพัฒนาทักษะของผู้เรียน อาทิ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางเคมี ห้องปฏิบัติการทางฟิสิกส์ ห้องปฏิบัติการทางชีววิทยา ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องโสตทัศนศิลป์และสนามกีฬาประสิทธิภาพ ซึ่งปรีณัฐ ชิดโชติ และจีระวัฒน์ จันทิก (2558) ทำการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดการความรู้ในการลดระดับ ความเบื่อหน่าย ในการเรียนของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการจัดการความรู้สามารถลดความเบื่อหน่ายในการเรียน ได้ดังนี้ ข้อเสนอเชิงนโยบายมี 3 ประเด็น ได้แก่ 1) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนากระบวนการเรียน และสื่อการสอน 2) สนับสนุน และ ส่งเสริม กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างกัน 3) สร้างขวัญและกำลังใจแก่ ผู้เรียน ซึ่งสุดท้ายจะส่งผลต่อผู้เรียน เพิ่มศักยภาพ สร้างผลงานที่ดีมีคุณภาพ มีการพัฒนาการศึกษาที่ดีต่อไป

2) ความเป็นไปได้ของการนำยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาไปใช้ เพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต โดยผ่านวิธีวิเคราะห์ความเหมาะสม ความสอดคล้องความเป็นประโยชน์ พบว่า ความเป็นไปได้สามารถนำไปใช้เพื่อการจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลโรงเรียนสาธิต ทั้งนี้เพราะยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้พัฒนามาจากพื้นฐานประสิทธิผลการจัดการศึกษาของ Forrence Heffron (1989) ซึ่งประกอบด้วยกรอบการบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) การบริหารจัดการที่เป็นระบบ (Systematic Approach) ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Approach) และการนิยมขึ้นชอบเห็นคุณค่า (Competing Value Approach) อีกทั้งยุทธศาสตร์ดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการศึกษาแนวศิลปวิทยาศาสตร์เป็นการเติมการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และมีจิตสำนึกต่อความเป็นพลเมืองของท้องถิ่นของประเทศและของโลก ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วยทักษะการคิดสร้างสรรค์คิดวิจารณ์ แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และเรียนรู้ทักษะในการสื่อสารและการทำงานประสานงานกัน ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการรู้สารสนเทศ รวมถึงทักษะสำหรับการดำเนินชีวิตบนโลก ซึ่งการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนต้องเตรียมนักเรียนให้พร้อมทั้งชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคม

ข้อเสนอแนะ

1) เนื่องจากงานวิจัยนี้มีข้อจำกัดและเงื่อนไขในด้านเวลา ผู้วิจัยจึงใช้การประเมินความเป็นไปได้ของการใช้ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิต โดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษา ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของยุทธศาสตร์ การศึกษาครั้งต่อไปควรนำยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ด้านที่ค้นพบ นำไปทำการทดลองใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนสาธิต และทำการประเมินผลยุทธศาสตร์ดังกล่าว

2) ความสำเร็จในการนำยุทธศาสตร์ไปใช้เพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนหรือหน่วยการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรนำทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ไปใช้ โดยอย่าละเลยยุทธศาสตร์ใดยุทธศาสตร์หนึ่ง ทั้งนี้เพราะอาจทำให้ประสิทธิผลของการจัดการศึกษาอาจไม่เกิดประสิทธิผลได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *กรณีศึกษาการจัดการศึกษาด้านศิลปวิทยาศาสตร์ (Liberal Arts Education) ของประเทศสหรัฐอเมริกา* ชุดรายงานการวิจัย เล่มที่ 2. รายงานการวิจัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัตติกา ศรีมหาวโร. (2555). *การใช้ระบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสระบัว. ดุษฎีนิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยรังสิต.

- กิริติ แสงตะวัน. (2555). ผลการพัฒนาความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. รายงานการวิจัย. สุรินทร์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
- จรรยา จัปปัง การดี อนันต์นาวิ เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม และสมโภชน์ อเนกสุข. (2555). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยกระบวนการวิจัย เชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 6(2): 59-72.
- จักรวัชร ศิริวรรณ. (2555). แนวคิด ความสำคัญ และกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/437659>. เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2560.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2553). โรงเรียนสาธิตที่แท้ : การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาการศึกษาพัฒนาการ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 12(1): 71-93.
- ชวนคิด มะเสนะ. (2559). การพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางการศึกษาในทศวรรษหน้า. วารสารบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 16(1): 9-16
- ไชยพร เรืองแหล. (2556). บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม แก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และนรินทร์ สังข์รักษา. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วารสาร Veridian E-Journal, Slipakorn University. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม.
- ปรณทัตต์ แสนนิเทศ. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา: การสร้างทฤษฎีจากฐานราก. วารสารบริหารการศึกษา มศว. 16(1): 69-82.
- ปรีณธ์ ชินโชติ และจีระวัฒน์ จันทิก. (2558). ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดการความรู้ ในการลดระดับความเปราะบางในการเรียนของนักศึกษา. วารสาร Veridian E-Journal, Slipakorn University. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม.
- พระครูประโชติจันทร์วิมล. (2555). การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัตน์ บัวสนธิ์. (2552). ปรัชญาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2559). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลก ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- วันชัย มีชาติ. (2554). การบริหารองค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกลักษณ์ บุญท้าว สมเจตน์ ภูศรี และศิริ ธีอาสนา. (2557). รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Eliot & Associates. (2005). *Guidelines for Conducting a Focus Group*. Available Online at http://assessment.aas.duke.edu/documents/How_to_Conduct_a_Focus_Group.pdf

- Forrence Heffron. (1989). *Organization Theory and Public Organizations: The Political Connection*. New Jersey: Prentice Hall.
- Hoy, W.K, &, C.G. Miskel. (2005). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. 7th ed. New York: McGraw-Hill.
- Massey, Oliver T. (2010). *A Proposed Model for the Analysis and Interpretation of Focus Groups in Evaluation Research*. Policy Division, Louis De La Parte Florida Mental Health Institute, University of South Florida, 13301 Bruce Downs Blvd. MHC 2-331, Tampa, FL 33612, United States, Content Lists Available at Science Direct, Evaluation and Program Planning, 34 (2011) 21-28.